

БАНКІВСЬКІ ІННОВАЦІЇ: ПРОБЛЕМАТИКА ТРАКТУВАННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ

Спектр фінансових послуг щорічно розширюється, на ринку постійно з'являються нові види продуктів. Даний фактор служить загостренням конкурентної боротьби між кредитними організаціями за кожного клієнта. Кредитні установи не тільки дбають про збереження, але також і про примноження капіталу своїх клієнтів, шляхом постійної пропозиції нових продуктів.

Ринок постійно висуває нові вимоги до роботи комерційних банків, тим самим змушуючи банки освоювати нові операції, в яких зацікавлений клієнт. Проте, незважаючи на це, інноваційна політика банків повинна містити допустимий рівень ризиків і максимальну прибутковість. Саме тому стало актуальним питання вивчення банківських інновацій.

Банківська інновація, будучи різновидом фінансової, представляє собою кінцевий результат інноваційної діяльності банку, що реалізований у вигляді нового банківського продукту, послуги чи операції. Причому в результаті впровадження банківських інновацій отримується позитивний результат не тільки для самого банку (проявляється в прискоренні здійснення операцій, залучення клієнтів тощо), але й щодо його клієнтів (зміна якості банківських послуг, розширення асортименту банківських продуктів, що дозволяє більш повно задовольнити їх потреби).

Використання банківських інновацій дозволяє клієнту отримувати високу якість обслуговування та широкого спектру послуг, забезпечує нові можливості управління фінансами.

Банківські інновації на вітчизняному ринку практично у всіх випадках ґрунтуються на результатах зарубіжної практики з врахуванням вітчизняного законодавства.

Інноваційна діяльність банку пов'язана з великою кількістю різноманітних банківських продуктів, чітка класифікація яких дозволить окреслити її зміст, структуру, оптимізувати інформаційні потоки щодо здійснених операцій інноваційного характеру, а також забезпечити краще розуміння інноваційної діяльності.

Враховуючи позиції науковців, які досліджували проблематику інноваційної діяльності в банках, вважаємо за доцільне банківські інновації класифікувати за такими ознаками:

1) за причинами виникнення:

- реактивні (передбачають дотримання оборонної стратегії);

- стратегічні (спрямовані на попередження необхідності інноваційних перетворень, їх основна мета - отримання певних конкурентних переваг в перспективі);

2) за місцем у виробничому циклі:

- сировинні;

- продуктові:

✓ власне продуктові (пов'язані саме із створенням нових банківських продуктів, розробкою нових послуг, а також з просуванням їх на ринок, для якого вони були створені);

✓ ринкові (пов'язані саме із створенням нових банківських продуктів, розробкою нових послуг, а також з просуванням їх на ринок, для якого вони були створені)

3) за ступенем складності:

- продукти та послуги, що користуються попитом у багатьох споживачів (відкриття рахунків, управління готівкою, клірингові послуги);

- послуги, що потребують спеціального рівня підготовки банківського персоналу (управління активами, інвестиційні послуги);

- послуги, що потребують професійних знань у сфері використання послуг (послуги в сфері корпоративних фінансів, управління змішаними активами);

- послуги, що потребують спеціальних знань (у сфері фінансового планування, фінансового інжинірингу);

4) за новизною:

- новостворені (немає аналогів на ринку);

- запозичені (передбачають використання нового способу надання послуг, реалізації продукту чи послуги).

Розроблена класифікація за будь-яким об'єктом не є вичерпною, залежно від поставленого завдання вона може бути розширена. Наведена класифікація банківських інновацій враховує вимоги до управління інноваційною діяльністю банку.